

Lica slobodne profesije Socijalno osiguranje

Početne informacije

GESUND
IST
GESÜNDER.

Poštovana gospođo!
Poštovani gospodine!

Svi ljudi u Austriji koji obavljaju samostalnu delatnost, spadaju (sa izuzetkom onih koji obavljaju poslove u poljoprivredi i šumarstvu), načelno, u krug osiguranika Zavoda za socijalno osiguranje preduzetnika (SVA). Pošto za pojedine grupe zanimanja važe različite odredbe o socijalnom osiguranju, odlučili smo da najvažnije informacije damo odvojeno. Ova brošura sadrži korisne informacije za one osiguranike koji se bave slobodnom profesijom ili novom samostalnom delatnošću.

U početnim informacijama nisu, na žalost, mogle da budu detaljno obrađene sve odredbe. Zato vas pozivam da otvorena pitanja o vašem socijalnom osiguranju razjasnite u ličnom razgovoru sa saradnicama i saradnicima SVA. Oni vam stoje na raspolaganju za individualne informacije.

Dr Christoph Leitl
Predsednik

Sadržaj

3	OPŠTE NAPOMENE O SOCIJALNOM OSIGURANJU LICA SLOBODNIH PROFESIJA I LICA KOJA OBAVLJAJU NOVE SAMOSTALNE DELATNOSTI
3	Grupe osiguranih lica
8	NAČELA OBAVEZNOG OSIGURANJA
8	Granice osiguranja
11	Vremenske granice
13	Prelazne odredbe
14	TROŠKOVI OBAVEZNOG OSIGURANJA
14	Privremena visina doprinosa
15	Konačna visina doprinosa
17	Troškovi osiguranja od posledica nesrećnog slučaja
18	Osobnosti za umetničke stvaraoce
19	Definicija: umetnički stvaraoci
21	Subvencije putem fonda za socijalno osiguranje umetnika
21	Prelazne odredbe
22	Višestruko osiguranje
23	Opcije u zdravstvenom osiguranju po GSVG
25	Dopunsko osiguranje u zdravstvenom osiguranju po GSVG
25	Novčana potpora u slučaju dugotrajne bolesti
26	Subvencije pri osnivanju preduzeća
27	Preventivna zaštita lica koja obavljaju samostalnu delatnost
29	Osiguranje za slučaj nezaposlenosti

1. Opšte napomene o socijalnom osiguranju lica slobodnih profesija i lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti

Koji zakoni uređuju moje osiguranje?

- GSVG:** Zakon o socijalnom osiguranju preduzetnika (Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz),
- ASVG:** Zakon o opštem socijalnom osiguranju (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz),
- FSVG:** Zakon o socijalnom osiguranju slobodnih profesija (Freiberuflich Selbständigen-Sozialversicherungsgesetz),
- BSVG:** Zakon o socijalnom osiguranju poljoprivrednika (Bauern-Sozialversicherungsgesetz),
- NVG:** Zakon o osiguranju javnih beležnika (Notarversicherungsgesetz),
- B-KUVG:** Zakon o zdravstvenom osiguranju i osiguranju od posledica nesrećnog slučaja za službenike (Beamten-Kranken- und Unfallversicherungsgesetz).

Za koga važi socijalno osiguranje?

Od 1998. godine ljudi koji privrednom delatnošću ostvaruju „**prihode od preduzetničke radnje**“ ili „**prihode od samostalnog rada**“, a nisu obavezno osigurani po osnovu ove delatnosti spadaju u

- **zdravstveno osiguranje,**
- **penzijsko osiguranje,**
- **osiguranje od posledica nesrećnog slučaja**

preduzetnika i podležu, načelno, od 1. januara 2008. godine

- **preventivnoj zaštiti lica koja obavljaju samostalnu delatnost.**

Kod ove grupe osiguranika razlikujemo, načelno,

- lica slobodne profesije i
- lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti

Lica slobodne profesije: pripadaju zakonskim profesionalnim interesnim predstavništvima.

Lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti: ne pripadaju nijednom profesionalnom interesnom predstavništvu.

Kada se u daljem tekstu pominju lica slobodne profesije i lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti, koristimo termin „**lica koja obavljaju samostalnu delatnost**“.

Primeri slobodnih profesija

- poreski savetnici-revizori (GSVG),
- veterinari (GSVG),
- javni beležnici (NVG),
- advokati (GSVG),
- civilni tehničari (FSVG),
- lekari (FSVG),
- apotekari (FSVG),
- advokati za patente (FSVG),
- itd.

Primeri lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti

Ako na osnovu svoje delatnosti nisu već osigurani po GSVG/FSVG/ASVG, sledeće grupe srodnih zanimanja spadaju u lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti:

- umetnički stvaraoci
- predavači,
- veštaci,
- književnici,
- slobodni novinari,
- samostalni psiholozi,
- samostalni psihoterapeuti i fizioterapeuti,
- samostalni negovatelji,
- članovi privrednih društava koji obavljaju privrednu delatnost,
- itd.

Pažnja:

Ako ste **član nekog društva** lica ili nekog trgovačkog društva koje nema pravo da obavlja preduzetničku delatnost, a imate ličnu odgovornost, smatrate se **zaposlenim**. Kod drugih članova društva smatramo da su zaposleni

- ako **odgovaraju bez ograničenja**

ili

- ako imaju **ovlašćenje za vođenje poslova** ili
- ako su na neki drugi način **partner u društvu**.

Pod ovim uslovima i **komanditari** podležu obaveznom osiguranju, ukoliko je društveni odnos nastao posle 30. juna 1998. godine.

Članovi društva koji se ne smatraju zaposlenim pod ovim uslovima (npr. nisu partnerski članovi nekog društva sa ograničenom odgovornošću) (i dalje) ne podležu obaveznom osiguranju po GSVG.

Šta znači obavezno osiguranje?

Da bi se socijalni rizici koji se tiču pojedinaca solidarno podelili na zajednicu, u pravu o socijalnom osiguranju važi načelo obaveznog osiguranja. Na taj način je zaštita osiguranja nezavisna:

- od volje osiguranika i
- državljanstva osiguranika.

To znači sledeće: dokle god se određeni preduslovi tiču vas, za vas važi obavezno osiguranje. Za taj odnos osiguranja nije potreban ugovor.

Pod kojim okolnostima za mene, lice slobodne profesije ili lice koje obavlja novu samostalnu delatnost, važi obavezno osiguranje?

Kao lice slobodne profesije ili lice koje obavlja novu samostalnu delatnost spadate pod obavezno osiguranje ako za vas važe sledeći uslovi:

- Prihode ostvarujete iz **preduzetničke radnje** i/ili od **samostalnog rada**.
- Na osnovu ove privredne delatnosti **niste još uvek obavezno osigurani** – npr. putem slobodnog ugovora o radu po ASVG. (Izuzetak: poreski savetnici/revizori i veterinari)
- Osnovica doprinosa koja se dobije iz ovih prihoda premašuje **granicu osiguranja** (strana 8) i/ili vi u svojoj izjavi o osiguranju navodite prihode preko granice osiguranja.

Primeri

Jedna književnica prihvata ponudu da radi kao predavač na nekom radničkom univerzitetu. Radnički univerzitet zaključuje sa njom „**slobodan ugovor o radu**“. Na osnovu ovog slobodnog ugovora o radu postoji **obavezno osiguranje po ASVG**. U pogledu prihoda od radničkog univerziteta književnica se, dakle, ne smatra licem koje obavlja novu samostalnu delatnost.

Pažnja:

Ponekad je teško utvrditi razliku između **slobodnog ugovora o radu** i samostalne delatnosti. Za slobodan ugovor o radu načelno važe sledeći kriterijumi:

- Vi se obavezujete na pružanje usluga **nalogodavcu**,, uz njegovu obavezu plaćanja.
- Ove usluge pružate u suštini lično.
- Ne koristite nikakva lična osnovna sredstva/aparate za rad, koji su bitni za tu delatnost.

Vaša nadležna **područna zdravstvena blagajna** procenjuje da li postoji slobodan ugovor o radu ili ne.

Izjava o osiguranju SVA sadrži neka pitanja koja omogućavaju odnosno olakšavaju procenu. Ako iz odgovora na ova pitanja nema indicija da se radi o slobodnom radnom odnosu (= slobodan ugovor o radu), dostavićemo izjavu o osiguranju područnoj zdravstvenoj blagajni na proveru.

Koje institucije su nadležne za moje socijalno osiguranje?

SVA: Zavod za socijalno osiguranje preduzetnika
(Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft)

AUVA: Zavod za opšte osiguranje od posledica nesrećnog slučaja
(Allgemeine Unfallversicherungsanstalt)

Zdravstveno i penzijsko osiguranje po GSVG za lica slobodnih profesija i lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti sprovodi SVA. Mi naplaćujemo doprinose i dajemo zakonom predviđena davanja.

Za **osiguranje od posledica nesrećnog slučaja** lica slobodne profesije i lica koja obavljaju nove samostalne delatnosti nadležan je AUVA. Međutim, mi propisujemo i naplaćujemo doprinose za osiguranje od posledica nesrećnog slučaja.

Takođe naplaćujemo i deo doprinosa za **preventivnu zaštitu lica koja obavljaju samostalnu delatnost** i doznačavamo ih fondu.

Kada moram da kontaktiram SVA?

Ako obavljate delatnost kao lice slobodne profesije ili lice koje obavlja novu samostalnu delatnost kao preduzetnik, morate se javiti kod nas **u roku od mesec dana. Visina vaših prihoda** pritom nije bitna. Vaši podaci u „**izjavi o osiguranju**“ čine osnov vašeg socijalnog osiguranja. Samo tako možemo garantovati da je zaštita osiguranja efikasna od samog početka vaše privredne delatnosti.

Šta se dešava ako se kod SVA javim prekasno ili se uopšte ne javim?

Ako ne ispunite svoju obavezu javljanja i ako vaš prihod od samostalne delatnosti premašuje **granicu osiguranja** (strana 9), penzijsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od posledica nesrećnog slučaja u vašem slučaju važe **retroaktivno**. To u većini slučajeva znači da morate **naknadno platiti doprinose** i računati čak sa dodatnim doprinosom od 9,3% (koji plaćate naknadno) u penzijskom i zdravstvenom osiguranju. Ovaj dodatak možete da izbegnete tako što ćete nam prijaviti prekoračenje granice osiguranja u roku od osam nedelja od dana izdavanja rešenja o porezu na dohodak.

2. Načela obaveznog osiguranja

U daljem tekstu predstavljamo vam načela obaveznog osiguranja po GSVG za lica koja obavljaju samostalnu delatnost.

Od koje visine prihoda podležem obaveznom osiguranju?

Kao lice slobodne profesije ili lice koje obavlja novu samostalnu delatnost potpadate pod obavezno osiguranje samo ako su vaši prihodi od delatnosti, za koju postoji obaveza osiguranja, iznad određene **granice**. Stoga tek **naknadno** (čim dobijete poresko rešenje), možemo da procenimo da li za određenu godinu postoji obavezno osiguranje ili ne. Da biste bili sigurni da potpadate pod zaštitu osiguranja, možete već unapred da predate **izjavu** da će vaši prihodi prekoračiti granice osiguranja i da će time nastati osnova za početak osiguranja.

Granica osiguranjau 2017. godini iznosi **5.108,40 evra** i važi bez obzira na to da li pored samostalne delatnosti obavljate i neku drugu delatnost ili da li dobijate prihode iz nekih drugih izvora, kao što su npr:

- penzija,
- starosna penzija za državne službenike,
- renta od nekog zakonskog profesionalnog predstavništva (komora),
- naknada zarade za vreme privremene sprečenosti za rad ili sedmična naknada iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- novac od osiguranja za slučaj nezaposlenosti,
- naknada za brigu o deci,
- itd.

Primanje rente zbog posledica nesrećnog slučaja ili sl. ne smatra se dodatnom privrednom delatnošću.

Vi ste ekonomista osiguran po GSVG i istovremeno obavljate samostalnu delatnost

Ako ste već osigurani po GSVG, a **istovremeno** obavljate i neku od opisanih samostalnih delatnosti, za vas **ne postoji granica osiguranja**. Za stvaranje osnovice doprinosa po GSVG **sabiraju se** prihodi od svih delatnosti. Gornja granica je **maksimalna osnovica doprinosa**. Ona ne sme da se premaši.

Pažnja:

Ako u jednoj kalendarskoj godini samostalnu delatnost ne obavljate istovremeno, nego pre ili posle neke druge privredne delatnosti koja podleže obaveznom osiguranju po GSVG, onda za vas važi granica osiguranja. Pri tome, naravno, sabiramo prihode od svih delatnosti.

Primeri

Jedna žena je od januara do juna bila osigurana kao **preduzetnik**; njeni prihodi od preduzeća iznosili su 4400 evra. Od jula bavi se **slobodnom profesijom** od koje ima prihode od samostalnog rada u iznosu od 1500 evra. Pošto zbir njenih prihoda od privredne delatnosti (5900 evra) prelazi granicu osiguranja, postoji obavezno osiguranje tokom cele godine.

Šta se dešava ako za neku godinu još nema poreskog rešenja, pa se zbog toga ne može definitivno proceniti da li postoji obaveza osiguranja?

U tekućoj godini ne može se sa sigurnošću pretpostaviti da će vaša osnovica doprinosa po GSVG premašiti odgovarajuću granicu osiguranja ili ne. To važi i za naredne godine, jer tek na osnovu **poreskog rešenja** za godinu kada su uplaćeni doprinosi možemo konačno da ocenimo da li ste podlegali obaveznom osiguranju. Zbog toga moramo prvo da **procenimo** vašu **poresku obavezu**. Pošto se vaša poreska obaveza izračunava na osnovu **osnovice doprinosa**, koja se izvodi iz vaših **prihoda**, postoje dve mogućnosti:

1. Izjavljujete da će vaši prihodi verovatno premašiti granicu osiguranja („Izjava o prekoračenju granice osiguranja“).

Ako podnesete takvu izjavu, **obavezno osiguranje** za vas počinje da važi **odmah**. To znači da ste obavezni da plaćate doprinose za zdravstveno osiguranje, penzijsko osiguranje i osiguranje od posledica nesrećnog slučaja, kao i eventualne doprinose za preventivnu zaštitu lica koja obavljaju samostalnu delatnost, a te doprinose naplaćujemo mi. Istovremeno za vas počinje da važi zaštita u zdravstvenom osiguranju i osiguranju od posledica nesrećnog slučaja.

Šta se dešava ako se naknadno ispostavi da je moja osnovica za doprinose ispod granice osiguranja?

Ako se naknadno ispostavi da je vaša prognoza bila pogrešna, vi i **pored toga podležete obaveznom osiguranju**. Vaša zaštita osiguranja ostaje na snazi u svim segmentima.

Koliko dugo traje zaštita osiguranja ako sam izjavio/la da će moja osnovica doprinosa verovatno premašiti granicu osiguranja?

Obavezno osiguranje ostaje dokle god ne promenite svoju **izjavu o prekoračenju granice osiguranja** i ne izjavite da neće biti premašena granica osiguranja. Obavezno osiguranje u tom slučaju prestaje privremeno, sa poslednjim danom u mesecu u kom ste dali izjavu.

2. Izjavljujete da vaši prihodi verovatno neće premašiti granicu osiguranja.

Ovu izjavu možete dati **bez detaljnijeg objašnjenja**, čak i ako u vašim rešenjima o porezu na dohodak iz prethodnih godina stoji da su vaši prihodi premašivali granicu osiguranja. Svakako bi trebalo dobro razmisliti o posledicama: istina je da ne morate unapred plaćati **doprinos za socijalno osiguranje**, ali isto tako **nemate ni zdravstvenu zaštitu niti zaštitu od posledica nesrećnog slučaja**. (Možda se možete besplatno saosigurati u zdravstvenom osiguranju vašeg bračnog druga.)

Naknadno, pomoću vaše stvarne osnovice za doprinose, proveravamo da li ostaje mogućnost za osiguranje ili da li ste prekoračili granicu osiguranja.

Pažnja:

Ako ste, suprotno od vaše prognoze, ipak **premašili granicu osiguranja**, morate **naknadno platiti doprinose za osiguranje i preventivnu zaštitu** platiti već pomenuti dodatni doprinos u penzijskom i zdravstvenom osiguranju!

Zbog toga bi trebalo da pokušate da svoju prognozu o prihodima dajete što realnije i da nam **u roku od osam nedelja od dana izdavanja rešenja o porezu na dohodak prijavite sve promene**.

Postoji li mogućnost da budem osiguran/a, čak i ako moja osnovica doprinosa ne premašuje granicu osiguranja?

Možete da izjavite da želite da imate zdravstveno osiguranje i osiguranje od posledica nesrećnog slučaja, čak i ako niste premašili svoju granicu osiguranja. Ovu izjavu nazivamo „**Opting in**“. Kao **osnovica doprinosa** za vaše doprinose za zdravstveno osiguranje važi u tom slučaju **granica osiguranja**.

Osiguranje od posledica nesrećnog slučaja košta **9,33 evra mesečno** (vrednost u 2017. godini).

U tom slučaju ne morate da platite doprinose za preventivnu zaštitu lica koja obavljaju samostalnu delatnost.

Kada počinje da važi obavezno osiguranje?

Obavezno osiguranje počinje da važi

- predajom izjave o prekoračenju granice osiguranja sa danom kada je takva izjava stigla u Zavod za socijalno osiguranje preduzetnika (SVA),
- najranije sa danom kada ste počeli da obavljate svoju poslovnu delatnost, odnosno sa danom kada ste dobili odobrenje za profesionalnu delatnost koje je potrebno za obavljanje te delatnosti.

Ako ste prethodno već obavljali svoju poslovnu delatnost pre predaje izjave o prekoračenju granice osiguranja, početak obaveznog osiguranja može se utvrditi u konkretnom slučaju takođe već od 1.1. tekuće godine.

Najraniji mogući početak važenja obaveznog osiguranja je **1. januar 1998**, čak i ako ste prethodno već obavljali svoju delatnost.

Šta se dešava ako se ne prijavim na osiguranje?

Ako se kao lice koje obavlja novu samostalnu delatnost ne prijavite na osiguranje, onda vaše obavezno osiguranje počinje **retroaktivno, od početka godine**, ako se u vašem poreskom rešenju za godinu u kojoj se uplaćuju doprinosi pojavljuju veliki prihodi. Samo ako možete uverljivo dokazati da ste sa svojom preduzetničkom delatnošću počeli tek kasnije, možemo da prihvatimo neki drugi termin za početak obaveznog osiguranja.

Zdravstveno osiguranje „Opting in“ počinje sa danom prijave osiguranja.

Kada prestaje da važi obavezno osiguranje?

- Ako prestanete da obavljate svoju **preduzetničku delatnost...**
- Ako **prestane da važi vaše odobrenje za profesionalnu delatnost...**
- Ako izjavite da (više) **ne premašujete granicu osiguranja...**

... u tom slučaju obavezno osiguranje prestaje da važi sa **poslednjim danom u kalendarskom mesecu** u kome se to desilo.

Šta se dešava ako ne prijavim događaj koji dovodi do prestanka mog obaveznog osiguranja?

Ukoliko povredite svoju obavezu prijavljivanja (prijava u roku od mesec dana), vaše obavezno osiguranje prestaje da važi sa **krajem dotičnog kalendarskog meseca**. Ali, postoji i mogućnost da nas uverite da ste prestali i ranije.

Kada prestaje da važi zdravstveno osiguranje „Opting in“?

Ako ste izabrali zdravstveno osiguranje „**Opting in**“, onda ono prestaje da važi

- sa poslednjim danom u kalendarskom mesecu u kome se **odjavljujete** ili
- sa istekom trećeg meseca, ako u roku od tri meseca **niste platili** dospеле **doprinosе**.

Pažnja:

Prilikom procene vaše obaveze osiguranja polazimo od toga da svoju **privrednu delatnost obavljate kontinuirano** (izuzetak: umetnički stvaraoci – pogledajte poglavlje 4). Samo ako postoji zakonsko interesno predstavništvo (komora) koje dopušta prijavu privremenog prekida u obavljanju slobodne profesije, možemo takve prekide da uzmemo u obzir tokom kalendarske godine.

U periodu kada primaju sedmičnu naknadu osigurane osobe ženskog pola mogu da **prekinu svoju samostalnu poslovnu delatnost** i prijave mirovanje svog prava na obavljanje iste kod nadležnog interesnog organa ili mogu da kod nas prijave prekid sticanja prihoda (za osigurane osobe koje nemaju nadležan interesni organ). Time ne gubite pravo na primanje sedmične naknade!

Taj prekid je moguć samo ako u trenutku prekida imate validno obavezno zdravstveno osiguranje ili osiguranje kao samostalni privrednik u skladu sa GSVG! Pravo na sedmičnu naknadu imate u tom razdoblju samo ako ste obavezno osiguranje imali barem 6 meseci pre početka prekida delatnosti! Detaljne informacije o ovoj temi možete naći na adresi www.svagw.at.

Prelazna odredba u penzijskom osiguranju (starosna granica)

Ako ste 1. januara 1998. godine već navršili 55. godinu života, kao lice koje obavlja samostalnu delatnost u principu ste izuzeti iz obaveznog osiguranja u penzijskom osiguranju. Za pojedine grupe zanimanja (npr. komanditari) kao referentni datum važi 1. januar 2000. godine.

Pažnja:

Starosna granica odnosi se samo na penzijsko osiguranje. Moraju se plaćati doprinosi za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posledica nesrećnog slučaja.

Postoji li mogućnost istupanja iz penzijskog, odnosno zdravstvenog osiguranja, ako sam prešao granicu osiguranja?

One **grupe slobodnih profesija**, koje su organizovane u zakonskim interesnim predstavništvima (komorama), imaju mogućnost da istupe iz penzijskog, odnosno zdravstvenog osiguranja, ako u određenoj grani osiguranja postoji istovetna ili barem približno slična preventivna zaštita članova komore. Ovu mogućnost nazivamo „**Opting in**“.

Sledeće grupe profesija sprovele su takav izuzetak kod **zdravstvenog osiguranja po GSVG**:

- poreski savetnici/revizori,
- veterinari,
- lekari,
- apotekari,
- advokati za patente,
- javni beležnici
- civilni tehničari.

Sledeća grupa profesija predstavlja izuzetak u smislu **zdravstvenog osiguranja i penzijskog osiguranja**:

- advokati.

Ali, sva navedena lica slobodne profesije moraju biti **zdravstveno osigurana**. Za to postoje sledeće mogućnosti:

- samostalno osiguranje po GSVG,
- obavezno osiguranje po GSVG,
- samostalno osiguranje po ASVG,
- grupni ugovor putem privatnog osiguranja.

Pažnja:

Različiti sistemi zdravstvene zaštite imaju delom **znatne razlike** u troškovima i davanjima. Zato dobro razmislite pre nego što odlučite.

3. Troškovi obaveznog osiguranja

Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje utvrđeni su zakonom. Doprinosi za zdravstveno i penzijsko osiguranje obračunavaju se prema sledećoj formuli:

$$\boxed{\text{Osnovica doprinosa}} \times \boxed{\text{Stopa doprinosa}} = \boxed{\text{Doprinos}}$$

Razlikujemo **privremenu** i **konačnu** visinu doprinosa:

1. Privremena visina doprinosa

Dokle god se ne donese rešenje o porezu na prihod za određenu kalendarsku godinu, izračunavamo **privremenu osnovicu doprinosa**. Čim nam dostavite poresko rešenje za godinu u kojoj se uplaćuju doprinosi, **naknadno ćemo odrediti** vašu osnovicu doprinosa.

Sa svojom samostalnom delatnošću počeo sam tek nedavno. Koja osnovica doprinosa važi za mene?

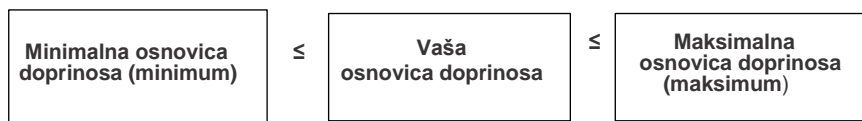
U **prve tri godine** ona **granica osiguranja** koja je merodavna za vas važi istovremeno i kao **privremena osnovica doprinosa**.

Vrednosti u 2017. godini:	Granice osiguranja
Privremena mesečna osnovica doprinosa	425,70 evra
Doprinos za penzijsko osiguranje (stopa doprinosa 18,50%)	78,75 evra
Doprinos za zdravstveno osiguranje (stopa doprinosa 7,65%)	32,37 evra
Doprinosi za preventivnu zaštitu (stopa doprinosa 1,53%)	6,51 evra

Od četvrte godine obavljanja samostalne delatnosti vaša privremena osnovica za obračun doprinosa izводиće se iz **prihoda od pre tri godine** (2014. za 2019. godinu) i tada propisanih doprinosa za penzijsko i zdravstveno osiguranje. Ako ste se dodatno odlučili za dobrovoljno osiguranje za slučaj nezaposlenosti, morate da uračunate i doprinose za osiguranje za slučaj nezaposlenosti. Mi „**ažuriramo**“ zbir ovih doprinosa, kako bismo kompenzovali inflaciju (faktor 2017: 1,077) i zatim ga delimo sa brojem meseci u kojima ste bili osigurani pre tri godine. Dobijeni rezultat predstavlja privremenu osnovicu doprinosa.

2. Konačna visina doprinosa

Visina vaše osnovice doprinosa zavisi od prihoda koje ste ostvarili u određenoj godini uplate doprinosa. Računaju se oni **prihodi** koji su u vašem poreskom rešenju iskazani kao prihod od **preduzetničke delatnost**, odnosno od **samostalnog rada**. Pošto su u vašem poreskom rešenju doprinosi za osiguranje već odbijeni od vaših prihoda, morate **ponovo da uračunate svoje doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje (ev. i doprinose za osiguranje za slučaj nezaposlenosti)**. Rezultat predstavlja vašu individualnu osnovicu doprinosa, koja, naravno, može da se kreće samo u određenom okviru:

Primeri

U vašem poreskom rešenju pojavljuju se prihodi od samostalnog rada u visini od 16.000 evra. U dotičnoj godini uplate doprinosa propisan vam je iznos od 3200 evra na ime privremenih doprinosa za zdravstveno i penzijsko osiguranje. Tako vaša **osnovica doprinosa** iznosi 19.200 evra godišnje odnosno 1600 evra mesečno.

Izričito sam tražio zdravstveno osiguranje („Opting in“), a moji prihodi nisu premašili granicu osiguranja. Koja osnovica doprinosa važi za mene?

Ako ste se odlučili za „**Opting in**“ i, na kraju, niste prešli granicu osiguranja, za vas važi mesečna osnovica doprinosa od (najmanje) 425,70 evra.

Koja je visina minimalne osnovice doprinosa?

Minimalna osnovice doprinosa zavisi od **granice osiguranja (425,70 evra mesečno)**. U praksi je značajno

- ako ste prvobitno izjavili da će vaši prihodi premašiti određenu granicu i
- ako, međutim, vaši prihodi na kraju ipak nisu premašili granicu osiguranja.

Koja je visina maksimalne osnovice doprinosa?

Maksimalna mesečna osnovica doprinosa po GSVG u 2017. godini iznosi **5.180 evra**. Za prihode koji prelaze taj iznos ne morate platiti doprinose za **socijalno osiguranje**.

Kada moram da platim svoje doprinose?

(Privremene) doprinose za osiguranje određujemo kvartalno. Doprinosi moraju da se plate do isteka drugog meseca u svakom kvartalu. To znači do

- 28/29. februara
- 31. maja
- 31. avgusta
- 30. novembra

Ako su doprinosi dospeli za plaćanje, moraju se platiti u roku od **15+3** dana. Ako ne platite dospele doprinose, od 16. dana po dospeću moramo vam zaračunati **zatezne kamate**. Dalje može doći do opomena i prinudnog izvršenja.

Osim toga godine postoji **moгуćnost** da SVA naplatu propisanih doprinosa vrši u **mesečnim ratama** – ukoliko vi to želite i zatražite. Prednost: moguće je bolje usklađivanje rokova dospeća (npr. socijalno osiguranje i poreska uprava) čime se izbegava nastanak uskih grla u likvidnosti. Ukoliko se odlučite za ovu opciju, pre obračuna doprinosa dobićete informaciju o visini doprinosa i terminima naplate.

Šta se dešava ako je moja konačna osnovice doprinosa viša/niša od privremene osnovice doprinosa?

Čim dobijemo vaše pravosnažno rešenje o porezu na dohodak, možemo obračunati vašu konačnu osnovicu doprinosa. Odatle dobijamo vaše konačne doprinose. Te doprinose poredimo sa privremenim doprinosima za zdravstveno i penzijsko osiguranje, koje ste morali da platite za odgovarajuću godinu. Ovaj postupak naziva se **naknadno određivanje**.

Ako je vaša konačna osnovica doprinosa viša od privremene osnovice doprinosa, morate računati na **naknadnu uplatu**. Ako je niža, vrat ćemo vam novac.

Ne vrši se naknadno određivanje doprinosa za preventivnu zaštitu lica koja obavljaju samostalnu delatnost.

Pažnja:

Naknadno određivanje može dovesti do **veoma visokih naknadnih uplata**. Istina, iznos naknadne uplate deli se na **četiri rate**, ali vi pored naknadnih uplata morate plaćati i privremene doprinose za tekuću godinu.

Savetujemo vam da još u godini uplate doprinosa stvorite odgovarajuće **rezerve**, ako računate na povećanje prihoda. Tako možete da izbegnete probleme sa plaćanjem.

Koja je visina moje stope doprinosa?

Od vaše osnovice doprinosa morate plaćati određenu **procentnu stopu** kao doprinos za zdravstveno odnosno penzijsko osiguranje. Ova procentna stopa naziva se stopa doprinosa. Ona iznosi za

- **zdravstveno osiguranje po GSVG:** 7,65%
- **penzijsko osiguranje po GSVG:** 18,5%
- **penzijsko osiguranje po FSVG:** 20,00%
- **preventivnu zaštitu lica koja obavljaju samostalnu delatnost po GSVG:** 1,53%

Koliki su troškovi u osiguranju od posledica nesrećnog slučaja?

Doprinos za osiguranje od posledica nesrećnog slučaja kod lica koja obavljaju samostalnu delatnost ne zavisi od prihoda, nego je isti za sve. U 2017. godini doprinos za osiguranje od posledica nesrećnog slučaja iznosi 9,33 evra mesečno.

- Mi određujemo doprinose kvartalno.
- Mi naplaćujemo doprinose i doznačavamo ih instituciji AUVA.

AUVA = Zavod za opšte osiguranje od posledica nesrećnog slučaja (Allgemeine Unfallversicherungsanstalt)

Postoji li mogućnost da se dobrovoljno uplaćuju viši doprinosi u osiguranju od posledica nesrećnog slučaja i da se za to dobiju veća davanja?

Svojim „obaveznim doprinosom“ imate u slučaju nesreće na poslu ili profesionalnog obolenja pravo na davanja u naturi i novčana davanja. Osnovica za obračun novčanih davanja – pre svega renti – pri navedenom doprinosu uglavnom je neznatna. Doprinosu od 9,33 evra mesečno odgovara **godišnja osnovica za obračun od 19.799,90 evra**. Stoga imate mogućnost da se u osiguranju od posledica nesrećnog slučaja osigurate sa uvećanjem. Na taj način uvećavate i svoju osnovicu za obračun.

Za uvećano osiguranje predviđena su dva stepena. Mogući su sledeći godišnji doprinosi i osnovice za obračun u 2017. godini:

	Uvećano osiguranje I	Uvećano osiguranje II
Dopunski godišnji doprinos	111,94 evra	168,16 evra
Godišnja osnovica za obračun	32.306,64 evra	38.674,66 evra

Gde mogu da podnesem zahtev za uvećano osiguranje?

Zahtev za uvećano osiguranje morate da podnesete kod nadležne pokrajinske kancelarije AUVA. Doprinos za uvećano osiguranje propisuje i naplaćuje AUVA.

4. Osobnosti za umetnički stvaraoци

Od 2011. godine u SVA postoje **servisni centri za umetničke stvaraoce** – tamo vam na raspolaganju stoje saradnici pokrajinskih kancelarija SVA, kao glavnog polaznog mesta za informacije i savete na temu socijalnog osiguranja.

U servisnim centrima primamo **zahteve svih vrsta**, koji se odnose na socijalno osiguranje. Ako SVA nije nadležan za njih (npr. kod zahteva za penziju), prosledićemo vaše zahteve nadležnim nosiocima osiguranja na rešavanje.

Rado ćemo primiti i zahteve prema Zakonu o fondu za socijalno osiguranje umetnika (npr. za odobravanje pomoći za plaćanje doprinosa) i proslediti ih ovom fondu.

K-SVFG = Zakon o fondu za socijalno osiguranje umetnika (Künstler-Sozialversicherungsfondsgesetz)

Ali, važeće zakonske odredbe, kao i nadležnost i zadaci nosilaca osiguranja, uključujući i Biro za zapošljavanje (Arbeitsmarktservice, AMS) i KSVF, ostaju nepromenjeni.

Ko se smatra umetnikom?

Umetnik u smislu K-SVFG jeste onaj „*ko stvara umetnička dela u oblasti likovne umetnosti, scenske umetnosti, muzike, književnosti, filmske umetnosti ili u nekom od savremenih oblika, na osnovu svoje umetničke osposobljenosti, u okviru umetničke delatnosti.*“

O tome da li neka osoba zadovoljava navedene uslove, odlučuje umetnička komisija. Ona se sastoji od više **odseka** – po jedan za razna umetnička područja:

- književnost.
- muzika,
- likovna umetnost,
- scenska umetnost,
- filmska umetnost,
- savremeni oblici umetničkih oblasti.

Osim toga, postoji još po jedna **komisija za žalbe**, koja u spornim slučajevima, na zahtev, sačinjava dalje stručno mišljenje.

Ako imate **diplomu iz oblasti umetnosti**, onda to već važi kao dokaz za osposobljenost u oblasti umetnosti. **Druge kriterijume** svojstva umetnika (npr. radne probe) procenjuje dotični odsek.

Kako ja, kao umetnički stvaralac, mogu primiti subvencije iz Fonda za socijalno osiguranje umetnika?

Fond za socijalno osiguranje za umetnike (“Künstler-Sozialversicherungsfonds”) ima zadatak da pomaže umetnicima da izdvoje neophodna sredstva **za socijalno osiguranje**. Zbog toga plaća dotacije za doprinose osiguranih umetnika.

O odobravanju zahteva ne odlučuje SVA, nego sam Fond za socijalno osiguranje umetnika.

K-SVFG podležu samo oni umetnici koji obavljaju samostalnu privrednu delatnost.

Kada ja, kao umetnik, obavljam samostalnu odnosno nesamostalnu delatnost?

Da li vi, kao umetnik, obavljate samostalnu ili nesamostalnu delatnost, **ne zavisi od naziva vašeg ugovora**, nego **samo od njegovog sadržaja**. Zato, na primer, glumci i igrači u okviru pozorišnih izvedbi ne obavljaju samostalnu delatnost, jer ove delatnosti smeju da se obavljaju samo u nesamostalnog radnog odnosu.

Mogu li umetnički stvaraoci zaključiti slobodan ugovor o radu?

Umetnički stvaraoci ne mogu po osnovu slobodnog ugovora o radu biti primljeni u obavezno osiguranje po ASVG. Kao umetnik možete

- biti osigurani samo kao **pravi zaposleni po ASVG** (npr. kao glumac) ili
- biti osigurani kao lice koje obavlja samostalnu delatnost po **GSVG**.

Koji uslovi se moraju ispuniti da bi se primali dodaci uz penziju iz Fonda za socijalno osiguranje umetnika?

Za dodatak važe sledeći kriterijumi:

- Morate podneti odgovarajući **zahtev** instituciji SVA ili Fondu.
- Vaši **prihodi ili dohoci iz umetničke delatnosti** (uklj. honorarne poslove u oblasti umetnosti) iznose najmanje **5.108,40 evra** (vrednost za 2017. godinu). Ovaj preduslov može da izostane, a predviđene su i olakšice.
- Zbir vaših prihoda ne prelazi **27.670,50 evra** godišnje (vrednost u 2017. godini).

Ako želite da podnesete zahtev, onda morate da koristite **formulare** koje izdaje Fond i u kojima ćete navesti očekivane prihode i oblast vaše umetničke delatnosti. Možete i retroaktivno da podnesete zahtev za dotaciju (do četiri godine). O tome da li imate pravo na dotacije odlučuje Fond za socijalno osiguranje za umetnike. Čim se dostavi odluka, mi ćemo je uzeti u razmatranje prilikom propisivanja doprinosa.

Pažnja:

Fond za socijalno osiguranje umetnika redovno vrši **nasumične provere**, kako bi proverio **uslove za sticanje prava**.

Koliki je dodatak iz Fonda za socijalno osiguranje umetnika?

Dodatak iznosi maksimalno 143,50 evra mesečno (1722 evra godišnje). On ne sme biti veći od mesečnih doprinosa za penzijsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od posledica nesrećnog slučaja, koje vi plaćate.

Naknadna provera

Čim dobijete poresko rešenje, biće ponovo provereno da li imate pravo na dobijanje dotacija. Ako to nije slučaj, onda može da dođe do **povraćaja potraživanja** odobrenih dotacija od strane **Fonda za socijalno osiguranje umetnika**. Detaljnije informacije o povraćaju potraživanja možete da dobijete direktno u Fondu za socijalno osiguranje umetnika!

Šta da radim ako svoju samostalnu umetničku delatnost ne obavljam za izvestan vremenski period?

Od 1. januara 2011. godine možete, kao samostalni umetnik, **da stavite svoju delatnost u mirovanje**, ako i dokle god zaista ne obavljate ovu delatnost. Mirovanje morate da prijavite **Fondu za socijalno osiguranje umetnika**. Od trenutka prijave do trenutka kada ćete ponovo početi sa svojom delatnošću, izuzeti ste od **obaveznog osiguranja po GSVG**. Pošto početak izuzetka zavisi od trenutka prijavljivanja mirovanja rada, onda nije moguća retroaktivna prijava mirovanja rada!

Tokom izuzimanja možete da primete **novčanu naknadu za nezaposlene ili pomoć u nuždi**, ako postoje uslovi za ova davanja.

Koje prelazne odredbe važe za umetničke stvaraoce?

„Izuzetak zbog starosti“ (strana 13) važi i za umetničke stvaraoce. Starosna granica za žene i muškarce je 55 godina. Merodavni termin je 1. januar 2001. godine.

Pažnja:

„Izuzetak zbog starosti“ ne važi za vas ako ste **31. Decembra 2000. godine** bili osigurani kao

- muzičar (po ASVG)
- artista (po ASVG)
- kabaretista (po ASVG)
- likovni umetnik (po GSVG)

5. Višestruko osiguranje

Pored svoje delatnosti, koja podleže obaveznom osiguranju po GSVG, obavljate i privrednu delatnost koja podleže obaveznom osiguranju po ASVG ili BSVG

Kao lice koje obavlja samostalnu delatnosti, vi ste „**višestruko**“ **osigurani**, ako istovremeno:

- obavljate **nesamostalnu delatnost** koja podleže obaveznom osiguranju,
- bavite se **poljoprivredom/šumarstvom**.

Ako ste višestruko osigurani, doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje morate da plaćate u svakom sistemu. Pri tome se sabiraju vaše pojedinačne osnovice doprinosa. **Maksimalna osnovica doprinosa** ista je u svim zakonima o penzijama. Ako ste višestruko osigurani, onda je ta osnovica istovremeno i gornja granica zbira vaših osnovica doprinosa.

Maksimalnu osnovicu doprinosa po jednoj godini uplate doprinosa možete da izračunate pomoću sledeće formule:

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{Maksimalna mesečna} \\ \text{osnovica doprinosa} \\ \hline \end{array} \times \begin{array}{|c|} \hline \text{Broj meseci obaveznog} \\ \text{osiguranja u jednoj} \\ \text{delatnosti} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Maksimalna} \\ \text{osnovica po} \\ \text{godini doprinosa} \\ \hline \end{array}$$

Ako ste višestruko osigurani i možete da dokažete da će zbir vaših godišnjih osnovica doprinosa premašiti maksimalnu osnovicu doprinosa, možete da u penzijskom osiguranju lica koja obavljaju samostalnu delatnost uplaćujete manje ili da uopšte ne plaćate doprinose. Za to morate, u svakom slučaju, da podnesete **zahtev (odredba o diferencijalnom doprinosu)**.

Pažnja:

U **tekućoj godini** je još uvek neizvesno koliko meseci ćete biti obavezno osigurani. Zato još uvek ne možemo da izračunamo maksimalnu osnovicu doprinosa za ovu godinu. Zbog toga se diferencijalni doprinos obračunava privremeno **na mesečnom nivou**:

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{Maksimalna} \\ \text{mesečna osnovica} \\ \text{doprinosa} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{Mesečna osnovica} \\ \text{doprinosa vaše} \\ \text{nesamostalne delatnosti} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Diferencijalna osnovica} \\ \text{doprinosa (= osnovica} \\ \text{doprinosa po GSVG)} \\ \hline \end{array}$$

Pored svoje samostalne delatnosti, istovremeno ste i u stalnom radnom odnosu

Ako ste pored svoje samostalne delatnosti

- i u **stalnom radnom odnosu**

i

- obavezno ste osigurani po **B-KUVG**,

za vas važi **ograničenje doprinosa samo u zdravstvenom osiguranju**.

Pažnja:

Ako pripadate **ustanovi za zdravstveno zbrinjavanje poslodavca u javnom pravu** (npr. KfA grada Beča) vaši doprinosi neće biti automatski ograničeni maksimalnom osnovicom doprinosa. U tom slučaju morate plaćati svoje doprinose po GSVG u punom iznosu.

Iz stalnog radnog odnosa ne može, generalno, nastati **višestruko osiguranje u penzijskom osiguranju**. U tom slučaju morate onda da plaćate doprinose po GSVG u punom iznosu, ako u svom stalnom radnom odnosu već prekoračujete maksimalnu osnovicu doprinosa.

6. Opcije u zdravstvenom osiguranju po GSVG

Svoje osiguranje možete da individualno prilagodite svojim potrebama. Pri tome imate sledeće opcije:

- za **osiguranike koji imaju pravo na davanja u naturi**
 - „pravo na puno novčano davanje“ ili
 - „pravo na novčano davanje za posebnu kategoriju“
- za **osiguranike koji imaju pravo na novčano davanje**
 - „pravo na novčano davanje za posebnu kategoriju“

„Pravo na puno novčano davanje“

Ova opcija odgovara ranijem svrstavanju u višu kategoriju. Prilikom **odlaska lekaru, nabavke lekova** i u **posebnoj kategoriji bolnica** tretirate se kao privatni pacijent i usluge plaćate najpre lično. Mi vam nadoknađujemo troškove po tarifi, ali maksimalno 80% troškova.

Ova opcija košta **102,24 evra** mesečno (vrednost u 2017. godini), kao doplata uz normalne doprinose za zdravstveno osiguranje.

„Pravo na novčano davanje za posebnu kategoriju“

U ovoj opciji imate pravo na novčane uplate samo u vezi sa **posebnom kategorijom bolnica**.

Ova opcija za **lica koja imaju pravo na stvarne usluge košta 81,81 evra** (vrednost u 2016. godini) mesečno, kao doplata uz normalne doprinose za zdravstveno osiguranje. Za lica koja imaju pravo na novčana davanja ova opcija je besplatna.

Kada počinju, a kada prestaju da važe ove opcije?

Ova opcija **počinje da važi**, načelno, **prvog dana u mesecu** posle podnošenja zahteva. Ali ova opcija može da počne da važi i onda kada počne da važi obavezno osiguranje. Ali, da biste to realizovali, morate da podnesete zahtev u roku od 4 nedelje od našeg obaveštenja o početku važenja obaveznog osiguranja.

Ova opcija **prestaje da važi** sa **prestankom važenja obaveznog osiguranja**. Ona, međutim, može da prestane da važi i istupanjem. Možete da istupite iz osiguranja najranije na kraju kalendarske godine koja sledi posle početka ove opcije. Posle toga, istupanje je moguće samo **na kraju kalendarske godine**. Ako ne plaćate dodatne doprinose, moguće je da ćemo morati da vas isključimo iz ove opcije.

Pažnja:

Ako imate **pravo na davanja u naturi** i odlučite se za „pravo na puno novčano davanje“ ili „pravo na novčano davanje za posebnu kategoriju“, naknadu za **posebnu kategoriju bolnica** možemo da vam isplatimo tek po isteku **perioda čekanja od 6 meseci**. Ako ste neposredno pre početka važenja ove opcije imali pravo na davanja u naturi, period čekanja skraćuje se za dužinu perioda u kom ste imali navedeno pravo.

Zaključili ste dopunsko privatno osiguranje

Ove opcije mogu biti interesantne za vas ako imate pravo na davanja u naturi i ako ste zaključili **dopunsko privatno osiguranje za bolničko lečenje**. U tom slučaju, pravo na novčano davanje za posebnu kategoriju bolnica može dovesti do toga da se smanji premija vašeg privatnog osiguranja.

Čak i ako imate pravo na novčana davanja za posebnu kategoriju bolnica, možemo vam nadoknaditi maksimalno 80% stvarnih troškova (obično je naknada manja). Da biste pokrili ostale troškove, savetujemo vam da zaključite dopunsko privatno osiguranje za bolničko lečenje.

7. Dopunsko osiguranje u zdravstvenom osiguranju po GSVG

Da bi ste se u slučaju bolesti zaštitili od finansijskih briga, nudimo vam dobrovoljno dopunsko osiguranje u okviru GSVG-osiguranja. To osiguranje vam u slučaju bolesti garantuje novčanu nadoknadu za izgubljenu zaradu zbog bolesti, a visina te nadoknade zavisi od trenutne osnovice osiguranja. Ako naknadno promenite osnovicu osiguranja, uplate i isplate iz dopunskog osiguranja se ne menjaju.

Uplata za dopunsko osiguranje iznosi 2,5 % trenutne osnovice osiguranja, pri čemu je sa 30,77 evra predviđena najmanja mesečna uplata (vrednost za 2017. god.)

Dnevnice koje se isplaćuju radi nemogućnosti rada zbog bolesti iznose 60% od trenutne dnevne osnovice osiguranja, što u 2017. godini iznosi najmanje 8,51 evra.

8. Novčana potpora u slučaju dugotrajne bolesti

S novom novčanom potporom u slučaju dugotrajne bolesti značajno je poboljšano socijalno osiguranje za samostalne delatnosti.

Imate pravo na „**novčanu potporu u slučaju dugotrajne bolesti**“, kada i ukoliko:

- ste samostalno zaposleni i zdravstveno osigurani prema GSVG-u.
- ne zapošljavate redovno nijednog radnika ili zapošljavate manje od 25 radnika.
- nastavak rada preduzeća zavisi od vašeg ličnog radnog doprinosa.

Od 43. dana sprečenosti za rad koju je ustanovio lekar imate pravo na novčanu potporu. Pravo postoji za vreme trajanja sprečenosti za rad; za jedno oboljenje maksimalno 20 nedelja.

Visina potpore iznosi **29,46 evra po danu** i ne zavisi od visine primanja.

9. Subvencije pri osnivanju preduzeća

NEUFÖG: Zakon o subvencionisanju novih preduzeća (Neugründungs-Förderungsgesetz)

NEUFÖG treba da **finansijski rastereti** osnivače preduzeća tako što se, na zahtev, neće potraživati određene naknade. U to spadaju određene

- takse za overu,
- administrativne takse,
- naknade na platu za radnika,
- porezi.

Uz određena ograničenja, NEUFÖG važi i kod preuzimanja preduzeća.

Ko može da dobije subvencije i gde da se informišem o tome?

Subvencije, u principu, stoje na raspolaganju svim licima koja obavljaju samostalnu delatnost. Savete možete da dobijete:

- kod zakonskih interesnih predstavništava i
- u pokrajinskim kancelarijama ustanove SVA.

Osnivanje preduzeća: Stvara se nova struktura preduzeća da bi se ostvarili prihodi iz neke od sledećih oblasti:

- zanatska/preduzetnička radnja,
- samostalan rad,
- poljoprivreda i šumarstvo.

Prenos preduzeća: postojeće preduzeće prenosi se sa dosadašnjeg vlasnika na drugo lice. Ovaj prenos može da se obavi uz naknadu ili besplatno.

Pažnja:

Ako se menja samo **pravni oblik** neko društva (npr. sa OD na DOO), onda se ne radi o osnivanju novog preduzeća.

Osim toga, **vlasnik** novoosnovanog ili prenesenog preduzeća ne sme da bude neko ko je već obavljao sličnu vrstu posla u preduzeću.

Dalje, novoosnovano preduzeće ne sme u prvoj godini rada da se proširuje drugim, već postojećim **preduzećima (delovima preduzeća)**. Takvo proširivanje morate bez odlaganja da prijavite nadležnim organima. U tom slučaju se povlače date povlastice.

Primer

Neki trener je pre deset godina obavljao **samostalnu delatnost**, ali je posle dve godine, zbog finansijskih razloga, prestao da obavlja delatnost kao lice koje obavlja novu samostalnu delatnost. Posle toga je zasnovao **radni odnos**. Ako bi sada ponovo želeo da obavlja samostalnu delatnost trenera, ne sme da koristi povlastice.

10. Preventivna zaštita lica koja obavljaju samostalnu delatnost

Ako ste lice slobodne profesije ili lice koje obavlja novu samostalnu delatnosti i podležete obaveznom zdravstvenom osiguranju po GSVG, morate od 1. januara 2008. godine morate da, na osnovu BMSVG, plaćate **doprinos za preventivnu zaštitu lica koja obavljaju samostalnu delatnost**. Izuzetak predstavljaju „Opting in“ korisnici zdravstvenog osiguranja i korisnici dobrovoljnog penzijskog odnosno obaveznog osiguranja po §§ 14a, b GSVG.

BMSVG: Zakon o dodatnom zbrinjavanju radnika i lica koja obavljaju samostalnu delatnost (Betriebliches Mitarbeiter- und Selbständigen)

Ako imate penzijsko osiguranje po GSVG ili FSVG, a izuzeti ste od zdravstvenog osiguranja po GSVG prema § 5 GSVG („Opting out“), ili ste obavezno osigurani po ASVG, možete da **dobrovoljno** pristupite preventivnoj zaštiti lica koja obavljaju samostalnu delatnost **u roku od 12 meseci** nakon što ste počeli da obavljate svoju samostalnu delatnost.

Doprinosi čine **1,53%** privremene osnovice doprinosa. Od određenog modela zavisi koju osnovicu doprinosa ćete izabrati:

- obavezni model: osnovica doprinosa za zdravstveno osiguranje,
- dobrovoljni model: osnovica doprinosa za penzijsko osiguranje.

Doprinosi se naplaćuju zajedno sa doprinosima socijalnog osiguranja.

Pažnja:

Doprinosi za preventivnu zaštitu lica koja obavljaju samostalnu delatnost izvode se uvek iz privremene osnovice doprinosa i **ne vrši se njihov naknadni obračun.**

Doprinosi se doznačavaju penzijskom fondu koji vi odaberete, pri čemu možete da birate između 8 odgovarajućih fondova – spisak na strani 34. Ako ste za svoje zaposlene već odabrali neki fond, i vi ste, takođe, vezani za taj fond. Ako ne izaberete fond na vreme, biće vam dodeljen neki od fondova. Fond kapitalizuje vaše doprinose.

Kada mogu da primam davanja iz preventivne zaštite lica koja obavljaju samostalnu delatnost?

Davanja iz preventivne zaštite lica koja obavljaju samostalnu delatnost možete da primite

ako ste

- platili doprinose za najmanje 3 godine i ako ste svoju samostalnu
- delatnost prestali da obavljate pre najmanje 2 godine
ili
- ako ste stupili u zakonsku penziju
ili
- ako ste poslednji put pre 5 godina bili obavezni da uplaćujete doprinose u fond.

U slučaju smrti osiguranika kapital se isplaćuje bliskim članovima porodice; u protivnom kapital ide u zaostavštinu.

U kom obliku mogu da primam davanja iz preventivne zaštite lica koja obavljaju samostalnu delatnost i koliki je njihov iznos?

Visina davanja zavisi od visine uplaćenih doprinosa i od uspeha kapitalizovanja od strane fonda. Fond vas godišnje obaveštava o aktuelnom stanju računa.

Davanja možete da koristite u raznim oblicima:

- **jednokratna** isplata,
- prenos u **novi fond** (npr. ako posle samostalne delatnosti počnete sa obavljanjem nesamostalne delatnosti),
- prenos u **penzijski fond** odnosno privatno osiguranje (radi isplate rente).

Da li se oporezuje preventivna zaštita lica koja obavljaju samostalnu delatnost?

Doprinosi za preventivnu zaštitu su poslovni izdatak. Kapitalizovanje u fondu oslobođeno je poreza. Isplata davanja u vidu jednokratne isplate oporezovano je po povoljnoj stopi od 6%, a isplate rente generalno je oslobođena poreza.

11. Osiguranje za slučaj nezaposlenosti

Od 1. januara 2009. godine lica koja obavljaju samostalnu delatnost mogu dobrovoljno da pristupe osiguranju za slučaj nezaposlenosti i time poboljšaju socijalnu zaštitu. Radi se o **pravom osiguranju za slučaj nezaposlenosti**, uz koje možete da steknete pravo na sva davanja iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti (novčana naknada za nezaposlene, pomoć u slučaju nužde, itd). Mi naplaćujemo doprinose osiguranja za slučaj nezaposlenosti lica koja obavljaju samostalnu delatnost i doznacavamo ih Birou za zapošljavanje (**Arbeitsmarktservice, AMS**). Za davanja iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti nadležan je isključivo AMS.

Ko može da pristupi?

Možete da pristupite osiguranju za slučaj nezaposlenosti

- **ako obavljate samostalnu delatnost** i ako podležete **penzijskom osiguranju po GSVG** odnosno **FSVG** (novi osiguranici koji obavljaju samostalnu delatnost i lica slobodne profesije)

ili

- **ako ste slobodni advokat** ili **civilni tehničar** i prema § 5 GSVG („Opting out“), izuzeti ste od penzijskog osiguranja po GSVG.

Pažnja:

Nažalost, **osiguranju za slučaj nezaposlenosti ne možete** da pristupite

- ako ste već napunili **60. godinu života** odnosno minimalnu starosnu dob za premenu starosnu penziju
- ako već imate **pravo na starosnu penziju** odnosno **rentu**

Do kada moram da se izjasnim o pristupanju osiguranju za slučaj nezaposlenosti i kada počinje zaštita osiguranja?

Na prelasku 2008/2009 već ste obavljali samostalnu delatnost

Ako ste na prelasku 2008/2009 već obavljali samostalnu delatnost, o svom pristupanju morali ste da se izjasnite najkasnije do **31. decembra 2009. godine**. Ako niste iskoristili ovu mogućnost, naredna mogućnost za davanje izjave o pristupanju je **1. januar 2018. godine**. Od tog trenutka, načelno, imate 6 meseci mogućnost da kod nas date izjavu o pristupanju osiguranju za slučaj nezaposlenosti.

Svoju samostalnu delatnost počeli ste da obavljate posle 31. decembra 2008. godine

O svom pristupanju osiguranju za slučaj nezaposlenosti morate nas obavestiti **u roku od**

6 meseci nakon što smo vas mi obavestili o početku penzijskog osiguranja po GSVG-/FSVG odnosno izuzimanju prema § 5 GSVG. U zavisnosti od trenutka davanja izjave o pristupanju, osiguranje za slučaj nezaposlenosti počinje:

- sa **početkom važenja penzijskog osiguranja** odnosno izuzetka (obaveštenje o pristupanju u roku od 3 meseca)

ili

- **u mesecu posle pristupanja** (obaveštenje o pristupanju posle 3. meseca)

Ako se o pristupanju ne izjasnite u navedenom roku, pristupanje je ponovo moguće tek posle 8, 16, 24... godina (u roku od 6 meseci od kraja ovog perioda).

Kako mogu da pristupim?

Pristupnicu ćete naći na našoj internet stranici na adresi **www.svagw.at** u vašoj pokrajinskoj kancelariji..

Koliko košta osiguranje za slučaj nezaposlenosti?

Ako ste se nekada prijavljivali na osiguranje za slučaj nezaposlenosti, u toku trajanja obaveznog osiguranja u penzijskom osiguranju odnosno izuzetka prema § 5 GSVG morate da plaćate doprinose, pri čemu **stopa doprinosa iznosi 6%** osnovice doprinosa. Možete da izaberete jednu od tri opcije:

Osnovica doprinosa	Mesečni doprinos (vrednost u 2017. godini)
1/4 maksimalne osnovice doprinosa po GSVG	87,15 evra
1/2 maksimalne osnovice doprinosa po GSVG	174,30 evra
3/4 maksimalne osnovice doprinosa po GSVG	261,45 evra

Pažnja:

Osnovica doprinosa koju ste odabrali **važi za sve vreme trajanja osiguranja za slučaj nezaposlenosti**. Ona ne utiče samo na visinu doprinosa, nego i na obim mogućih novčanih davanja (npr. novčana naknada za nezaposlene).

Mi naplaćujemo doprinose za osiguranje za slučaj nezaposlenosti zajedno sa ostalim doprinosima. Možete da ostvarite periode koji daju pravo na dobrovoljno osiguranje za slučaj nezaposlenosti ako ste i uplatili sve propisane doprinose za odgovarajući period.

Mogu li da istupim iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti?

Iz dobrovoljnog osiguranja za slučaj nezaposlenosti možete da istupite najranije posle 8, 16, 24... godina (u roku od 6 meseci od prestanka tog perioda).

Još pre 31. decembra 2008. stekao/la sam prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti. Ostaju li ta prava očuvana?

Postoje **prelazne odredbe** koje obezbeđuju da neograničeno produženje okvirnog roka i roka za nastavak primanja novčane naknade za nezaposlene i pomoći u nuždi, koje je važilo do 31. decembra 2008, važi i dalje u celosti ili delimično. U tom slučaju morate da razmislite,

- da li vam je ta zaštita dovoljna i da zbog toga nećete da pristupite dobrovoljnom osiguranju za slučaj nezaposlenosti

ili

- da li pristupanje osiguranju za slučaj nezaposlenosti ima efekta.

Okvirni rok = rok u kome morate da imate određeni broj meseci trajanja osiguranja za slučaj nezaposlenosti, kako biste imali pravo na novčanu naknadu za nezaposlene.

Periodi u kojima ste obavljali samostalnu delatnost i bili zdravstveno osigurani po GSVG ili BSVG, produžavaju ovaj rok.

Pravom iz ranijeg osiguranja za slučaj nezaposlenosti zaštićeni ste

- ako ste pre 1. januara 2009. godine bili osigurani za slučaj nezaposlenosti i obavljali samostalnu delatnost, i po tom osnovu bili zdravstveno osigurani po GSVG ili BSVG. U tom slučaju neograničeno produženje rokova važi i dalje.
- ako ste posle 31. decembra 2008. godine počeli da obavljate samostalnu delatnost, a prethodno ste najmanje 5 godina bili osigurani za slučaj nezaposlenosti po osnovu zaposlenja. I u tom slučaju važi neograničeno produženje rokova.
- ako ste posle 31. decembra 2008. godine počeli da obavljate samostalnu delatnost, a prethodno ste manje od 5 godina bili osigurani za slučaj nezaposlenosti. U tom slučaju je produženje roka ograničeno na 5 godina.

Pažnja:

Produženje rokova štiti vas samo ako još **postoji** vaše **pravo na novčanu naknadu za nezaposlene**, ili ako još uvek možete da primete novčanu naknadu za nezaposlene odnosno pomoć u nuždi. U suprotnom vam produženje rokova ništa ne koristi i trebalo bi da razmislite o stupanju u dobrovoljno osiguranje za slučaj nezaposlenosti, ako i kao lice koje obavlja samostalnu delatnost želite da se zaštitite od rizika nezaposlenosti.

Koja davanja iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti mi pripadaju?

Detaljne informacije o novčanoj naknadi za nezaposlene i o pomoći u nuždi – **www.ams.at** – Service für Arbeitsuchende – Finanzielles – Leistungen. (Servis za lica koja traže posao – Finansije – Davanja).

Vrednosti **dnevni novčanih naknada za nezaposlene** ako se pravo obračunava isključivo na osnovu izabrane osnovice doprinosa iz dobrovoljnog osiguranja za slučaj nezaposlenosti (vrednosti za 2017. godinu) su sledeće:

- **23,36 evra** (pri 1/4 maksimalne osnovice doprinosa po GSVG),
- **37,42 evra** (pri 1/2 maksimalne osnovice doprinosa po GSVG),
- **51,74 evra** (pri 3/4 maksimalne osnovice doprinosa po GSVG).

Od kada imam pravo na davanja?

Ako novčanu naknadu za nezaposlene koristite **prvi put**, neophodno je da ste **u poslednja 24 meseca (= okvirni rok)** pre podnošenja zahteva za novčanu naknadu za nezaposlene bili zaposleni **najmanje 52 nedelje**, na osnovu čega ste bili osigurani za slučaj nezaposlenosti. Ako ste već jednom koristili pravo na novčanu naknadu za nezaposlene, dovoljno je 28 nedelja osiguranja za slučaj nezaposlenosti u poslednjih 12 meseci (= okvirni rok). Za **lica mlađa od 25 godina** postoje **posebne odredbe**.

Interni fondovi za preventivnu zaštitu

APK Vorsorgekasse AG (šifra fonda 71100)

1030 Wien, Thomas-Klestil-Platz 1, 4020 Linz, Stahlstraße 2-4

T +43 (0)5 0275-50

E office@apk-vk.at www.apk-vk.at

Allianz Vorsorgekasse AG (šifra fonda 71500 i 71510)

1130 Wien, Hietzinger Kai 101-105

T +43 (0)5 9009-88750

E servicekasse@allianz.at www.allianzvk.at

BONUS Vorsorgekasse AG (šifra fonda 71200)

1030 Wien, Traungasse 14-16

T +43 (0)1 994 99 74

E kundenservice@bonusvorsorge.at www.bonusvorsorge.at/vk

BUAK Betriebliche Vorsorgekasse GesmbH (šifra fonda 71900)

1050 Wien, Kliebergasse 1a

T +43 (0)5 795 79-3000

E buak-bvk@buak.at www.buak-bvk.at

fair finance Vorsorgekasse AG (šifra fonda 71150)

1080 Wien, Alser Straße 21

T +43 (0)1 405 71 71-0

E info@fair-finance.at www.fair-finance.at

Niederösterreichische Vorsorgekasse AG (šifra fonda 71700)

3100 St. Pölten, Neue Herrengasse 10

T +43 (0)2742 90555-7160

E office@noevk.at www.noevk.at

Valida Plus AG (šifra fonda 71300)

1190 Wien, Mooslackengasse 12

T +43 (0)1 316 48-0

E service-plus@valida.at www.valida.at

VBV – Vorsorgekasse AG (šifra fonda 71600)

1190 Wien, Mooslackengasse 12

T +43 (0)1 217 01-8500

E info@vorsorgekasse.at www.vorsorgekasse.at

Adrese pokrajinskih kancelarija

Wien	1051 Wien, Wiedner Hauptstraße 84-86, Br. telefona 05 08 08-2021, Fax 05 08 08-9129 Adresa e-pošte: vs.w@svagw.at
Niederösterreich	3100 St. Pölten, Neugebäudeplatz 1, Br. telefona 05 08 08-2022, Fax 05 08 08-9229 Adresa e-pošte: vs.noe@svagw.at Servisna kancelarija Baden 2500 Baden, Bahngasse 8, Br. telefona 05 08 08-2072, Fax 05 08 08-9298 Adresa e-pošte: service.baden@svagw.at
Burgenland	7000 Eisenstadt, Osterwiese 2, Br telefona 05 08 08-2023, Fax 05 08 08-9329 Adresa e-pošte: vs.bglld@svagw.at
Oberösterreich	4010 Linz, Mozartstraße 41, Br. telefona 05 08 08-2024, Fax 05 08 08-9429 Adresa e-pošte: vs.ooe@svagw.at
Steiermark	8010 Graz, Körblergasse 115, Br. telefona 05 08 08-2025, Fax 05 08 08-9529 Adresa e-pošte: vs.stmk@svagw.at
Kärnten	9020 Klagenfurt am Wörthersee, Bahnhofstraße 67, Br. telefona 05 08 08-2026, Fax 05 08 08-9629 Adresa e-pošte: vs.ktn@svagw.at
Salzburg	5020 Salzburg, Auerspergstraße 24, Br. telefona 05 08 08-2027, Fax 05 08 08-9729 Adresa e-pošte: vs.sbg@svagw.at

Tirol 6020 Innsbruck, Klara-Pölt-Weg 1,
Br. telefona 05 08 08-2028, Fax 05 08 08-9829
Adresa e-pošte: vs.t@svagw.at

Vorarlberg 6800 Feldkirch, Schloßgraben 14,
Br. telefona 05 08 08-2029, Fax 05 08 08-9929
Adresa e-pošte: vs.vbg@svagw.at

Adresa fonda: Künstler-Sozialversicherungsfonds
1010 Wien, Goethegasse 1, Stiege 2, 4. Stock
Br. telefona (01) 586 71 85, Fax (01) 586 71 7959
Adresa e-pošte: office@ksvf.at
www.ksvf.at

